

โรงเรียนบ้านห้วยหินลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
Enhance the Students' Disciplines on School Uniform Dressing of Lower Secondary Students at
Ban Huai Hin Lat School under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 3

ยูวะธิดา ไตรธรรม*

รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ**

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย โพไพล***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหาความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 2) เพื่อหาแนวทางการเสริมสร้างความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3) เพื่อติดตามผลการเสริมสร้างความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านห้วยหินลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วยผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้วิจัย ครูหัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษานักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 3 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 63 คนประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 3 คน ผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 26 คน ครูเวรประจำวัน จำนวน 5 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 คน นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 26 คน โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติการ การสังเกตการณ์ และการสะท้อนกลับ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบสังเกตพฤติกรรม แบบบันทึกรายงานการประชุม และแบบบันทึกการนิเทศภายในแบบการประชุมนิเทศ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพ และปัญหา ความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านห้วยหินลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า 1) สภาพความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ 1.1) ด้านเครื่องแต่งกาย คือ แต่งกายไม่ถูกระเบียบและข้อบังคับของทางโรงเรียน 1.2) ด้านทรงผม คือ ไว้ทรงผม ไม่ถูกต้องตามกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน และ 2) ปัญหาความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนมีปัจจัยที่เป็นสาเหตุ ได้แก่ 2.1) ปัจจัยด้านโรงเรียน 2.2) ปัจจัยทางครอบครัว และ 2.3) ปัจจัยด้านนักเรียน

2. แนวทางการเสริมสร้างความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านห้วยหินลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ประกอบด้วย 1) การประชุมแบบมีส่วนร่วม 2) กิจกรรมเสริมสร้างความมีวินัยนักเรียนด้านการแต่งกาย ได้แก่ 2.1) กิจกรรมรับนักเรียนหน้าประตู 2.2) กิจกรรมอบรมความมีวินัยนักเรียนด้านการแต่งกาย 2.3) กิจกรรมประกวด

คำสำคัญ : ความมีวินัยด้านการแต่งกาย

*ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

**กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

***กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
 การแต่งกายดีมีวินัย 3) การนิเทศภายใน

3. ผลการเสริมสร้างความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านห้วยหินลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จากการดำเนินงานตามแนวทางการเสริมสร้างความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียน พบว่า บุคลากรในโรงเรียนกับชุมชนมีการร่วมมือกันอย่างจริงจัง ผู้ปกครองดูแล เอาใจใส่บุตรหลานมากขึ้น นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของวินัยด้านการแต่งกาย ทำให้นักเรียนแต่งเครื่องแต่งกาย และไว้ทรงผม ถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับของทางโรงเรียน ส่งผลให้คุณลักษณะอันพึงประสงค์เรื่องความมีวินัยด้านการแต่งกายดีขึ้นมาก จากผลหลังการเสริมสร้างความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนสูงกว่าก่อนการเสริมสร้างความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียน

ABSTRACT

The purposes of this study were to 1) to investigate the current conditions and problems of the students' disciplines on school uniform dressing. 2) to find out the ways for enhancing the of the students' disciplines on school uniform dressing. 3) to monitor the results of the enhancement of the students' disciplines on school uniform dressing in Lower Secondary students at Ban Huai Hin Lat School under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area3. The target groups were 5 co-researchers consist of : a researcher, head of the Student Care and Support System, 3 homeroom teachers of Mathayomsuksa 1-3. The informants were composed of 63 participants comprise of: the school director, 3 teachers of Mathayomsuksa 1-3, 5 daily secured teachers, 2 School Committee members, 26 parents or guardians, and 26 risk - taking behaviors students from Mathayomsuksa 1-3. This study consist of 4 steps : Planning, Action, Observing, and Reflection. The instruments used in this study were; a form of interview, a questionnaire, a form of behavioral observation, the minutes of meeting and minutes of supervision. The statistics used for data analysis were; mean, percentage, and standard deviation.

The findings were as follows :

1. The current conditions and problems of students' disciplines on school uniform dressing in Lower Secondary students at Ban Huai Hin Lat School under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area3 issues : 1) In the terms of the current conditions of students' disciplines on school uniform dressing in Lower Secondary students. Those with significant features were : 1.1 The school uniform dressing. Some students did not follow the school rules. 1.2 The hair style. Those did not follow the rules of the school. 2) In the terms of the problems of students' disciplines on school uniform dressing, it was determined that : 2.1 In the school factors. 2.2 In the case of the family factors. 2.3 In the case of the student factors.

2. The proposed way for enhancing students' disciplines on school uniform dressing in Lower Secondary students at Ban Huai Hin Lat School under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area3. are including 1. Cooperative meeting. 2. The activities to enhance students' disciplines on school uniform dressing such as; The welcome activities at the entrance way of school every morning. 2.2 The disciplines on school uniform costumes training. 2.3) The competitions on good school uniform dressing. 3) The Internal supervision meeting.

3. The results of monitoring the enhancement of the students' disciplines on school uniform dressing in Lower Secondary Students at Ban Huai Hin Lat School under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 3 revealed that school personnel and community participated practically in this implementation. The guardians were more take care of and look after their children than ever. The students appreciated and gave precedence to discipline of the school uniform dressing. This implementation helped the students to observe the school rules in school uniform dressing and hair dressing.

Keywords : Disciplines on school uniform dressing.

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พุทธศักราช 2545 มาตราที่ 22 บัญญัติว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังนั้นหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงมีหลักส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติอย่างเต็มศักยภาพเป็นแบบของศรัทธาของมนุษย์ ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ให้เยาวชนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยและมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้กำหนด คุณภาพผู้เรียนด้านการเรียนรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม และค่านิยมเป็นจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 5)

สังคมไทยปัจจุบันมีความสับสนวุ่นวาย เช่นเดียวกับสังคมทุกส่วนบนโลก การเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดดในเกือบทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การเมืองการปกครอง ส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตของบุคคลอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ก่อให้เกิดปัญหานานัปการ โดยเฉพาะต่อเด็กและเยาวชนในวัยเรียนซึ่งนิยมการเลียนแบบบุคคล หรือดาราที่ตนเองสนใจ เช่น การแต่งกาย และการไว้ทรงผมตามดาราที่ตนเองชื่นชอบ กระทรวงศึกษาธิการตระหนักในความจำเป็นเร่งด่วนในการสร้างภูมิคุ้มกันและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนไทย ในสังคมให้สามารถดำรงชีวิตด้วยวิถีแห่งปัญญาใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่าทั้งต่อตนเอง ต่อสังคมและปลอดภัย จากวิกฤตทั้งหมด (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 3)

โรงเรียนบ้านห้วยหินลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เป็นโรงเรียนขยายโอกาสที่เปิดการสอนตั้งแต่ ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผู้บริหาร 2 คน ข้าราชการครูสายงานการสอน 16 คน พนักงานราชการ 2 คน อัตรากำลัง 2 คน ช่างไม้ 1 คน และมีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 344 คน (โรงเรียนบ้านห้วยหินลาด. 2557 : 1) จากรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก จาก สมศ. รอบสอง พบว่า ด้านคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบ อยู่ในระดับดี(สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2553 : 27) และจากข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนซึ่งได้มาจากการสังเกต การสัมภาษณ์ และแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในปีการศึกษา 2556 พบว่า มีนักเรียนประมาณร้อยละ 20 มีปัญหาเรื่องการขาดวินัยด้านการแต่งกาย โดยส่วนมากเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นักเรียนกลุ่มนี้ควรได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน เพื่อให้ระดับผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยอยู่ในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้นจึงต้องมีการพัฒนางานในด้านนี้ โดยผู้อำนวยการโรงเรียนได้มี แนว นโยบาย ให้คณะครู และบุคลากรภายในโรงเรียนให้ความเข้มงวดกวดขัน ร่วมมือช่วยกันพัฒนาและเสริมสร้างวินัยด้านการแต่งกายให้แก่

นักเรียน เพื่อปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อให้ผู้เรียนจบการศึกษา เป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพของสังคมต่อไป (โรงเรียนบ้านห้วยหินลาด. 2556 : 34)

จากการศึกษาสภาพ และปัญหาความมีวินัยนักเรียนโรงเรียนบ้านห้วยหินลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยการศึกษาวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย ซึ่งนำเสนอเป็น 2 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1) สภาพเกี่ยวกับวินัยนักเรียน ผู้ร่วมวิจัย พบว่า นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาส่วนหนึ่งมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในด้านวินัยที่บกพร่องชัดเจน และควรมีการแก้ไขเร่งด่วน ได้แก่ ด้านการแต่งกาย มีการเอาเสื้อออกนอกกางเกง เขยิบสันรองเท้า ไม่ใส่เข็มขัด ใส่ชุดพลละมาบอยๆ ทั้งที่ไม่มีชั่วโมงเรียนพลศึกษา และด้านทรงผม ไว้ผมยาว ริดผม แต่งทรงตามแฟชั่น ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน และประเด็นที่ 2) ปัญหาเกี่ยวกับวินัยด้านการแต่งกายนักเรียน พบว่า 1) ปัจจัยด้านโรงเรียน ยังขาดความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียนอย่างจริงจัง ไม่มีรูปแบบคู่มือในการเสริมสร้างความมีวินัยด้านการแต่งกายที่ใช้ในการดำเนินงานไปในทางเดียวกัน และขาดการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 2) ปัจจัยด้านครอบครัว ผู้ปกครองขาดการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด 3) ปัจจัยด้านนักเรียน ไม่ตระหนักเห็นความสำคัญของความมีวินัย ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติ (เสรี พลาชัย. สัมภาษณ์, 2557)

ด้วยความสำคัญของสภาพ และปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัย ในฐานะครูผู้ช่วยฝ่ายระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ได้เห็นความสำคัญของประเด็นปัญหา และผู้ร่วมวิจัยได้ตระหนักถึงความจำเป็นร่วมกัน จึงมีความสนใจในการเสริมสร้างความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดค่านิยมที่ดีด้านวินัยให้บรรลุผลสำเร็จ คงสภาพการพัฒนาไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยการประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งครูที่ปรึกษา ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วยกำกับ ติดตามให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาให้กลับมามีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ซึ่งการวิจัยครั้งนี้จะนำไปสู่การเสริมสร้างให้นักเรียนมีวินัยด้านการแต่งกาย และจะส่งผลให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์คือ เป็นผู้มีวินัย และอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข

คำถามการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. สภาพ และปัญหาความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านห้วยหินลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เป็นอย่างไร
2. แนวทางการเสริมสร้างความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านห้วยหินลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีอะไรบ้าง
3. ผลการเสริมสร้างความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านห้วยหินลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เป็นอย่างไร

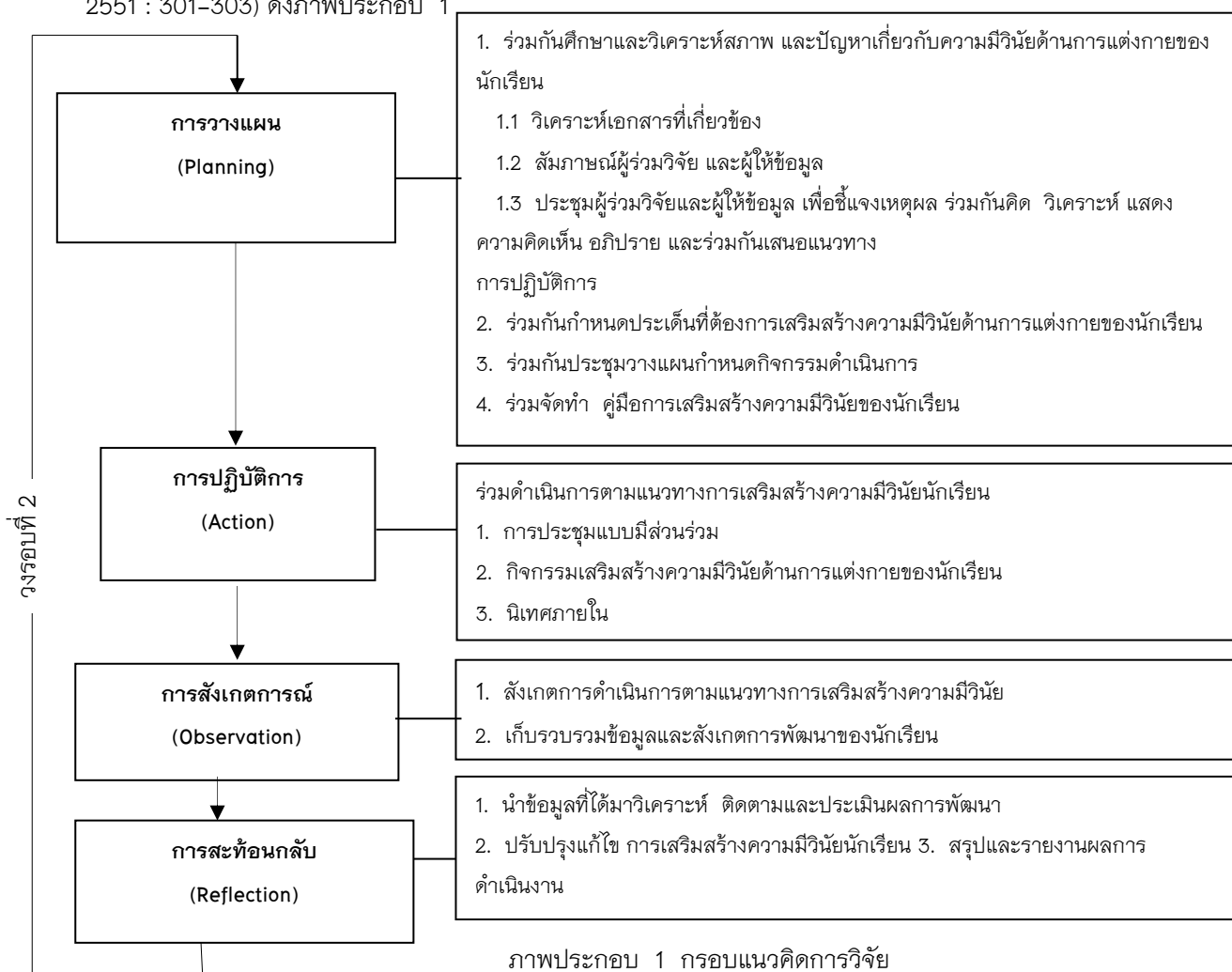
ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหาความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านห้วยหินลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
2. เพื่อหาแนวทางการเสริมสร้างความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านห้วยหินลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
3. เพื่อติดตามผลการเสริมสร้างความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านห้วยหินลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการสรุปกรอบแนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Participatory Action Research:PAR) ตามแนวคิดของ เคมมิส และ แมกแทคการ์ต (Kemmis and McTaggart, 1988: 11, อ้างถึงใน องอาจ นัยพัฒน์. 2551 : 301-303) ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) โดยผู้วิจัยได้นำหลักการและขั้นตอนตามแนวคิดของ เคมมิส และ แมกแทกการ์ต (Kemmis and McTaggart, 1988: 11, อ้างถึงใน องอาจ นัยพัฒน์. 2551 : 301-303) เป็นกระบวนการในการศึกษาค้นคว้า เพื่อการเสริมสร้างควมมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านห้วยหินลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติ 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติการ (Action) การสังเกตการณ์ (Observation) และการสะท้อนกลับ (Reflection) ซึ่งในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดในการดำเนินงาน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเลือกกลุ่มเป้าหมายโดยการเลือกแบบเจาะจงพิจารณาจาก ผู้เกี่ยวข้องในการเสริมสร้างควมมีวินัยนักเรียน ซึ่งจำแนกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 5 คน ประกอบด้วย
  - 1.1 ผู้วิจัย คือ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
  - 1.2 ครูหัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 1 คน
  - 1.3 ครูที่ปรึกษานักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 3 ห้อง จำนวน 3 คน
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 63 คน ประกอบด้วย
  - 2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยหินลาด
  - 2.2 กลุ่มครูสายผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 3 คน จากทั้งหมด 7 คน
  - 2.3 กลุ่มตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเป็นผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา ที่ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง จำนวน 26 คน
  - 2.4 ครูเวรประจำวัน จำนวน 5 คน
  - 2.5 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 คน คือ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และกรรมการซึ่งเป็นตัวแทนของผู้นำชุมชน
  - 2.6 กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีพฤติกรรมกระทำผิดวินัยด้านการแต่งกาย โดยได้จากบันทึกของฝ่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 26 คน เป็นนักเรียนหญิง 7 คน นักเรียนชาย 19 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการใช้เครื่องมือตามลักษณะของการดำเนินงานที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดการวิจัย และสอดคล้องกับควมมุ่งหมายที่กำหนดไว้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประเภทของเครื่องมือ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ
  - 1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวางแผน ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการประชุม
  - 1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการเสริมสร้างควมมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนในโรงเรียน ได้แก่ คู่มือการเสริมสร้างควมมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียน ปีการศึกษา 2557
  - 1.3 เครื่องมือที่ใช้ในกระบวนการรวบรวมข้อมูลและใช้ในการสะท้อนกลับ

- 1.3.1 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ใช้สำหรับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เกี่ยวกับการเสริมสร้างความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียน
- 1.3.2 แบบสังเกตพฤติกรรมการเสริมสร้างความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียน
- 1.3.3 แบบสอบถามเพื่อประเมินผลการเสริมสร้างความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียน สำหรับครู
- 1.3.4 แบบสอบถามเพื่อประเมินผลการเสริมสร้างความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียน สำหรับนักเรียน
- 1.3.5 แบบบันทึกการนิเทศภายใน แบบการประชุมนิเทศ เพื่อเสริมสร้างความมีวินัยด้านการ แต่งกายของนักเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการดำเนินการ และหลังจากการดำเนินการเสริมสร้างความ มีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยดำเนินการดังนี้

1. การประชุมแบบมีส่วนร่วม เก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยโดยสัมภาษณ์ความ คิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุม ได้แก่ คณะครู ตัวแทนผู้ปกครอง และตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบันทึกการประชุม
2. กิจกรรมการเสริมสร้างความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียน ทุกกิจกรรม ใช้แบบสังเกต พฤติกรรมการเสริมสร้างความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียน แบบสอบถามเพื่อประเมินการเสริมสร้าง ความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียน สำหรับครู และแบบสอบถามเพื่อประเมินการเสริมสร้างความมีวินัย ด้านการแต่งกายของนักเรียน สำหรับนักเรียน
3. การนิเทศภายในแบบการประชุมนิเทศ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบบันทึกการนิเทศภายใน แบบการประชุมนิเทศ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพ และปัญหา เกี่ยวกับความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น โรงเรียนบ้านห้วยหินลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 3 พบว่า

1.1 สภาพเกี่ยวกับความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นักเรียนส่วน หนึ่งมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในด้านความมีวินัยที่บกพร่องชัดเจน ได้แก่ 1) ด้านเครื่องแต่งกาย ไม่ถูกระเบียบ และข้อบังคับของทางโรงเรียน นำเสื้อออกนอกกางเกง ไม่ปักชื่อบนหน้าอกเสื้อ ใส่ชุดพลศึกษามาในวันที่ไม่มี ชั่วโมงเรียน ไม่ใส่เข็มขัด ไม่ใส่ถุงเท้า ใส่รองเท้าแตะ เหยียบส้นรองเท้า ใส่เครื่องประดับ 2) ด้านทรงผม ไว้ผม ยาว รีดผม ซอยผม ทำทรงผมเลียนแบบแฟชั่น ไม่ถูกต้องตามกฎระเบียบและข้อบังคับของโรงเรียน ซึ่งเป็น คุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เรียน

1.2 ปัญหาเกี่ยวกับความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียน ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านโรงเรียน การดำเนินงานด้านความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียน ยังขาดความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน

อย่างจริงจัง ครูที่รับผิดชอบยังไม่มีรูปแบบคู่มือการเสริมสร้างความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียน ที่ใช้ในการดำเนินงานเป็นแนวทางเดียวกัน และการปฏิบัติงานด้านความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนยังขาดการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน 2) ปัจจัยทางครอบครัว ผู้ปกครองต้องไปทำงานต่างจังหวัด ต้องฝากลูกไว้กับ ปู่ ย่า ตา ยาย หรือญาติพี่น้อง ทำให้ไม่ได้ดูแลเอาใจใส่ลูกเท่าที่ควร และ 3) ปัจจัยด้านนักเรียน ไม่ตระหนักเห็นความสำคัญของความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียน ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน

2. แนวทางการเสริมสร้างความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านห้วยหินลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า มี 3 แนวทาง ประกอบด้วย 1) การประชุมแบบมีส่วนร่วม 2) กิจกรรมเสริมสร้างความมีวินัยนักเรียนด้านการแต่งกาย ได้แก่ 2.1) กิจกรรมรับนักเรียนหน้าประตู 2.2) กิจกรรมอบรมความมีวินัยนักเรียนด้านการแต่งกาย 2.3) กิจกรรมประกวดการแต่งกายดีมีวินัย 3) การนิเทศภายใน

3. ผลการเสริมสร้างความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านห้วยหินลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า บุคลากรในโรงเรียนกับชุมชนมีการร่วมมือกันอย่างจริงจัง ผู้ปกครองดูแล เอาใจใส่บุตรหลานมากขึ้น นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของวินัยด้านการแต่งกาย ทำให้นักเรียนแต่งเครื่องแต่งกาย และไว้ทรงผม ถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับของทางโรงเรียน ส่งผลให้คุณลักษณะอันพึงประสงค์เรื่องความมีวินัยด้านการแต่งกายดีขึ้นมาก จากผลหลังการเสริมสร้างความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนสูงกว่าก่อนการเสริมสร้างความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพ และปัญหา เกี่ยวกับความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านห้วยหินลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า

1.1 สภาพเกี่ยวกับความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านห้วยหินลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า นักเรียนส่วนหนึ่งมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในด้านความมีวินัยที่บกพร่องชัดเจน ได้แก่ 1) ด้านเครื่องแต่งกาย ไม่ถูกระเบียบและข้อบังคับของทางโรงเรียน นำเสื้อออกนอกกางเกง ไม่ปักชื่อบนหน้าอกเสื้อ ใส่ชุดพลศึกษาในวันที่ไม่ใช่ชั่วโมงเรียน ไม่ใส่เข็มขัด ไม่ใส่ถุงเท้า ใส่รองเท้าแตะ เขยิบสนกรองเท้า ใส่เครื่องประดับ 2) ด้านทรงผม ไว้ผมยาว รีดผม ซอยผม ทำทรงผมเลียนแบบแฟชั่น ไม่ถูกต้องตามกฎระเบียบและข้อบังคับของโรงเรียน ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เรียน สอดคล้องกับการวิจัยของ ณัฐนิชา สมฤกษ์แสง (2554 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านดอนชัยวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 นักเรียนยังไม่มีระเบียบวินัยเท่าที่ควร โดยเฉพาะที่เห็นชัดเจนในการแต่งกายที่ยังไม่ถูกระเบียบ การนำเสื้อออกนอกกางเกง การไม่สวมรองเท้านักเรียน มาโรงเรียน การสวมใส่เครื่องประดับมาโรงเรียน เช่น ต่างหู สร้อยคอ

1.2 ปัญหาเกี่ยวกับความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านห้วยหินลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า ปัจจัยที่เป็นสาเหตุ ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านโรงเรียนการดำเนินงานเรื่องความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียน ยังขาดความร่วมมือ

จากบุคลากรในโรงเรียนอย่างจริงจัง ครูที่รับผิดชอบยังไม่มีรูปแบบคู่มือ ที่ใช้ในการดำเนินงานเป็นแนวทางเดียวกัน และยังขาดการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน 2) ปัจจัยทางครอบครัว ผู้ปกครองต้องไปทำงานต่างจังหวัด ทำให้ไม่ได้ดูแลเอาใจใส่ลูกเท่าที่ควร และ 3) ปัจจัยด้านนักเรียน ไม่ตระหนักเห็นความสำคัญของความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียน ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน สอดคล้องกับการวิจัยของณัฐนิชา สมฤาแสง (2554 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านดอนชัยวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ปัญหาเกิดจากการที่ไม่มีระเบียบข้อบังคับที่ชัดเจนให้กับนักเรียน การเรียกร้องความสนใจ การเลียนแบบเพื่อน การไม่เห็นความสำคัญของการมีระเบียบวินัย ผู้ปกครองขาดการเอาใจใส่ดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด ครูขาดการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ขาดการแรงจูงใจในการปฏิบัติตนให้ถูกระเบียบของโรงเรียน

2. แนวทางการเสริมสร้างความมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านห้วยหินลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า

จากการประชุมผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล ได้กำหนดแนวทางการเสริมสร้างเสริมสร้างวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียน จำนวน 3 แนวทาง ประกอบด้วย 1) การประชุมแบบมีส่วนร่วม 2) กิจกรรมเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านการแต่งกาย ได้แก่ 2.1) กิจกรรมรับนักเรียนหน้าประตู 2.2) กิจกรรมมอบรมความมีวินัยนักเรียนด้านการแต่งกาย 2.3) กิจกรรมประกวดการแต่งกายดีมีวินัย และ 3) การนิเทศภายใน เพื่อดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านการแต่งกายของนักเรียน ช่วยให้เกิดพฤติกรรมด้านการแต่งกายตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของสิริกร ไชยราช (2556 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียน โรงเรียนวังยางวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 22 โดยแนวทางการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ประกอบด้วย 1) การประชุมแบบมีส่วนร่วม 2) กิจกรรมเสริมสร้างวินัยนักเรียน ได้แก่ 2.1) กิจกรรมสัปดาห์เสริมสร้างวินัยนักเรียน 2.2) กิจกรรมมอบรมคุณธรรม จริยธรรมทุกวันศุกร์ 2.3) กิจกรรมเข้าค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรมเสริมสร้างวินัย 2.4) กิจกรรมคนดีศรีวังยาง และ 3) การนิเทศภายในแบบการประชุมนิเทศ

3. ผลการติดตามผลการเสริมสร้างวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านห้วยหินลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า

ผลจากการดำเนินงานตามแนวทางการเสริมสร้างวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียน โดยใช้แนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง ได้แก่ 1) การประชุมแบบมีส่วนร่วม 2) กิจกรรมเสริมสร้างวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียน 3) การนิเทศภายใน โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แบบสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามเพื่อประเมินพฤติกรรมเสริมสร้างวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนโดยครู และแบบสอบถามเพื่อประเมินพฤติกรรมเสริมสร้างวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนโดยนักเรียน ส่งผลนักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เรื่องวินัยด้านการแต่งกายสูงขึ้นมาก จากผลหลังการเสริมสร้างวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนสูงกว่า ก่อนการเสริมสร้างวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐนิชา สมฤาแสง (2554 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านดอนชัยวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า ผลการติดตามและประเมินผลการเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านดอนชัยวิทยา สังกัดสำนักงานศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จากการดำเนินโครงการเสริมสร้างระเบียบวินัยซึ่งมีกิจกรรมย่อย

4 กิจกรรม คือ กิจกรรมสัปดาห์เสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียน กิจกรรมอบรมคุณธรรมจริยธรรมในวันศุกร์ กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรมเสริมสร้างระเบียบวินัย กิจกรรมคนดีศรีดอนชัย พบว่ากลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมด้านการรักษาระเบียบวินัย ด้านการแต่งกาย การตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อหน้าที่ หลังการเสริมสร้างระเบียบวินัยสูงกว่าก่อนการเสริมสร้างระเบียบ

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ เพื่อการนำไปใช้สำหรับผู้เกี่ยวข้องและผู้สนใจทั่วไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างควมมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนนี้ ควรขยายเวลาเพิ่มเติมให้ได้ตลอดปีการศึกษา และต่อเนื่อง เป็นแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนต่อไป

1.2 เพื่อให้การเสริมสร้างควมมีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนมีประสิทธิภาพ ควรมีการนิเทศ ติดตาม กำกับดูแลอย่างใกล้ชิด และให้คำปรึกษาตลอดเวลาที่เกิดปัญหา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษา พัฒนาการดำเนินการเสริมสร้างควมมีวินัยของนักเรียนในหลาย ๆ ด้าน เช่น วินัยด้านการเรียน วินัยด้านการรักษาความสะอาด

2.2 ควรมีการประสานงานกับชุมชนสัมพันธ์ชุมชน เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างควมมีวินัยนักเรียนร่วมกันอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐธินา สมฤกษ์.(2554). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านดอนชัยวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- โรงเรียนบ้านห้วยหินลาด (2556.). ระเบียบและแนวปฏิบัติสำหรับนักเรียน พ.ศ. 2556. สกลนคร : โรงเรียนบ้าน ห้วยหินลาด,
- _____.(2557). แผนปฏิบัติการ ประจำปีการศึกษา 2557. สกลนคร : โรงเรียนบ้านห้วยหินลาด.
- _____.(2556). สารสนเทศโรงเรียน ประจำปีการศึกษา 2556. สกลนคร : โรงเรียนบ้านห้วยหินลาด.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)(2553), สำนักงาน. รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบ 2 (พ.ศ. 2549-2553) โรงเรียนบ้านห้วยหินลาด. กรุงเทพฯ : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- สิริกร ไชยราช.(2556). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียนโรงเรียนวังยางวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22.วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร :มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เสรี พลาชัย. (2557). ผู้อำนวยการโรงเรียน. สัมภาษณ์, 7 พฤศจิกายน.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง.(2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ร.ส.พ.